



תת"ע (תל אביב) 8007-05-23 - מדינת ישראל נ' עזרא הרון

בית משפט השלום לתעבורה במחוז תל-אביב (בת-ים)
תת"ע 8007-05-23 מדינת ישראל
נ' הרון
18 ספטמבר 2025

לפני כבוד השופט שי שלהבת

בעניין: המאשימה
ע"י בא כוחה
1. מדינת ישראל

נגד

הנאשם
ע"י בא כוחו עו"ד ויזל
1. עזרא הרון

גזר דין

רקע וטיעוני הצדדים

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירה של נהיגה ברכב כשתוקף רישיון הנהיגה פקע ועברו למעלה משנתיים ממועד פקיעתו. זאת בניגוד להוראות סעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], בשלוש הזדמנויות.

בהתאם לעובדות כתב האישום שהוגש בהליך זה, נהג הנאשם ביום 21.2.23, בשעה 14.17 ברחוב ויצמן 3 בגבעתיים, בעוד שתוקף רישיון הנהיגה שלו פקע ביום 24.7.1998 (קרי כ - 22.6 שנים לפני קרות אירוע הנהיגה).

לבקשת הנאשם צורף לדיון בהליך זה, הדיון בשני הליכים נוספים.

בהתאם לעובדות כתב האישום בהליך 5432-08-23 שצורף, נהג הנאשם ביום 11.6.23, בשעה 15.02, ברחוב גרונר 2 בני ברק. באירוע זה נהג הנאשם כשתוקף רישיון נהיגתו פקע 22.10 שנים עובר לאירוע.

בהתאם לעובדות כתב האישום בהליך 5085-09-23 שצורף, נהג הנאשם ביום 27.6.23, בשעה 17.05, בכביש 20, ק"מ מדרום. באירוע זה נהג הנאשם כשתוקף רישיון נהיגתו פקע 22.11 שנים עובר לאירוע. יצוין כי הליך זה הותלה בשל העדר יכולת המאשימה לאתר את הנאשם וההליכים בו

עמוד 1



חודשו, ביוזמת ההגנה בעקבות בדיקה שנערכה לבקשתה אגב הדיונים בהליך זה.

הדיונים בהליך נדחו מספר פעמים לאור היותו של ב"כ הנאשם בשירות מילואים פעיל. במסגרת הדיון השני שנערך בהליך, צורף הדיון בשני ההליכים הנוספים, הנאשם הודה באמור בשלושת כתבי האישום והדיון בהליך נדחה במטרה לאפשר לנאשם את ריפוי הפגם.

לאחר שהנאשם חידש את רישיון נהיגה טענו הצדדים לעונש וענינו של הנאשם נשלח לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר בנוגע לעונשו ובכלל זה בחינת האפשרות לריצוי עונש של של"צ.

לאחר קבלת התסקיר נערכה ישיבה נוספת במסגרתה ציינה המאשימה כי אינה מחובת למסקנות שירות המבחן וב"כ הנאשם עתר לקבלת המלצת שירות המבחן והציג/הגיש מסמכים רלוונטיים לטעמו.

במסגרת ישיבת הטיעונים לעונש (שנערכה כאמור עובר לשליחת ענינו של הנאשם לשירות המבחן), הדגישה המאשימה כי ריפוי הפגם נערך רק 24 שנים לאחר פקיעת רישיון הנהיגה וכן את העובדה שהורשע בשלושה מקרים של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף בסמיכות זמנים. לעניין עברו התעבורתי, מסרה המאשימה כי בידי הנאשם רישיון נהיגה משנת 1977, לחובתו 46 הרשעות קודמות, מהן אחת מהעשור האחרון ובעברו עבירות ישנות הדומות לעבירה בה הורשע בהליכים הנוכחיים. תוך טענה שהתנהלותו של הנאשם מעידה על מסוכנות וזלזול ברשויות החוק, הפנתה המאשימה לפסיקה רלוונטית לטעמה וטענה כי על פי הפסיקה הנוהגת, נראה מי שרישיון נהיגתו פקע לתקופה ארוכה כבלתי מורשה לנהיגה כלל. לסיכום, ביקשה המאשימה להטיל על הנאשם מאסר בפועל שירוצה על דרך של עבודות שירות וזאת ברף הגבוה של התקופה האפשרית לכך, פסילה בפועל לתקופה של 36 חודשים, פסילה על תנאי, מאסר על תנאי וקנס.

ב"כ הנאשם, הפנה לתיקון החקיקה שנערך בשנת 2020, המאפשר לבעלי חובות בהוצאה לפועל לחדש את רישיון נהיגתם וטען שהפסיקה אליה הפנתה המאשימה מתייחסת לתקופה שעובר לתיקון האמור. כן הדגיש כי הנאשם צירף מיוזמתו את אחד ההליכים בהם הורשע, פעל במשך שנתיים בהן התנהל ההליך לצורך שיקומו, נבחן 23 פעמים במבחני תיאוריה מבלי להרים ידיים עד המעבר וצלח מבחן מעשי בפעם הראשונה. עוד הפנה ב"כ הנאשם לכך שהנאשם הנו כבן 66, חי בגפו תומך ככל האפשר בשני בניו, הסביר שפקיעת תוקף רישיון הנהיגה נבעה מחובות במסגרת ההוצאה לפועל ולא בשל מעבר עבירות תעבורה, עדכן שרישיון נהיגתו עומד כעת בתוקף עד הגיעו של הנאשם לגיל 70 והביע חשש שפסילת רישיון הנהיגה תפגע אנושות בפרנסתו. תוך הדגשת מיוחדות מקרהו של הנאשם כמי שעמל על חידוש רישיון נהיגתו בהליך ממושך והפניה לפסיקה רלוונטית לטעמו, עתר ב"כ הנאשם להימנע מפסילת רישיונו של הנאשם ולהמירה בענישה של ריצוי של"צ, כמו גם להתחשבות במצבו של הנאשם בקביעת גובה הקנס שיוטל עליו.



הנאשם, מסר כי עבד כנהג וללא יכולת להמשיך בכך נתקל בקשיים, הודה כי עשה "הרבה שטויות בחיים", ביקש לצאת לדרך חדשה והדגיש כי נלחם לצורך מעבר המבחנים הנדרשים לצורך קבלת הרישיון.

לאחר שמיעת טיעוני הצדדים, נשלח כאמור ענינו של הנאשם לשירות המבחן תוך בקשה לשימת דגש על בחינת נסיבותיו האישיות, ככל שניתן לזהותם כגורמים שתרמו לביצוע עבירותיו וכן להתרשמות משיקום נטען.

תסקיר שירות המבחן כלל סקירה של עברו התעסוקתי של הנאשם (בעיקר כנהג משאית), הגעתו להליך של פשיטת רגל ואת החובות שלטענתו עומדים לחובתו כיום. באשר לנסיבות פקיעת רישיון הנהיגה, פורט כי הנאשם מסר שהתקשה לערוך את החידוש הנדרש בשל קשיים כלכליים. עוד צוין כי הנאשם ער בדיעבד לסיכונים ולפסול שבהתנהלותו, סובל מקשיים בלמידה ולא קיימת בהתנהלותו בעיה המצריכה התערבות טיפולית. באשר להערכות והמלצות שירות המבחן, צוין כי הנאשם יתקשה להתמודד עם הצורך בריצוי עבודות שירות לצד החזר חובותיו וקיימת חשיבות ליציאתו הסדירה לעבודה. הומלץ על הטלת רכיב של"צ כענישה חינוכית אשר תקטין סיכון להישנות עבירות. לסיכום התסקיר, בא השירות בהמלצה להטלת של"צ של 180 שעות תוך הצעת מקום לריצויים וצוין כי מדובר בכמות שעות העולה על כמות השעות המקובלת הנגזרת בגין העבירות בהן הורשע הנאשם. עוד המליץ שירות המבחן להימנעות מפסילת רישיון נהיגתו של הנאשם בפועל לאור קבלת רישיון הנהיגה ורצונו של הנאשם לחזור להתפרנס מנהיגה.

עיון בגיליון הרשעותיו התעבורתיות של הנאשם מלמד כי אכן מחזיק הוא רישיון נהיגה משנת 1977, בעברו 46 הרשעות קודמות, מהן אחת בעשור האחרון.

עיון במסמכים שהוצגו על ידי ההגנה מלמד, על 14 כישלונות שנכשל הנאשם בבחינה עיונית בנהיגה, הבחינה הראשונה שצורפה נערכה ביום 20.6.23 והאחרונה ביום 19.2.24. כן עלה כי במהלך החודשים 11/23 ו- 12/23, ערך הנאשם בחינות רבות בפרקי זמן קצרים ביניהן.

אישור שהוצג על ידי ב"כ הנאשם במהלך הישיבה האחרונה שנערכה בהליך, לימד שהנאשם מקבל קצבת הכנסת עבודה ואינו עובד. האישור הוצא מאת הביטוח הלאומי והתייחס ליום 3.7.25.

ניתוח ומסקנות

כידוע במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), הובנה שיקול הדעת השיפוטי בכל הקשור לענישה.



בהתאם להוראות סעיף 40 לחוק העונשין נקבע כי:

40ג. (א) בית המשפט יקבע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה, ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט.
(ב) בתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40א, ואולם בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי הוראות סעיפים 40ד ו-40ה.

במסגרת סעיף 40 ט לחוק העונשין נקבעו נסיבות ביצוע העבירה בהן יתחשב בית המשפט לצורך קביעת מתחם הענישה בגין העבירה:

בקביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם כאמור בסעיף 40ג(א), יתחשב בית המשפט בהתקיימותן של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, המפורטות להלן, ובמידה שבה התקיימו, ככל שסבר שהן משפיעות על חומרת מעשה העבירה ועל אשמו של הנאשם:

- (1) התכנון שקדם לביצוע העבירה;
- (2) חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה;
- (3) הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה;
- (4) הנזק שנגרם מביצוע העבירה;
- (5) הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה;
- (6) יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו;
- (7) יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו, לרבות עקב התגרות של נפגע העבירה;
- (8) מצוקתו הנפשית של הנאשם עקב התעללות בו על ידי נפגע העבירה;
- (9) הקרבה לסייג לאחריות פלילית כאמור בסימן ב' לפרק ה'1;
- (10) האכזריות, האלימות וההתעללות של הנאשם בנפגע העבירה או ניצולו;
- (11) הניצול לרעה של כוחו או מעמדו של הנאשם או של יחסיו עם נפגע העבירה.

(ב) לעניין נסיבות כאמור בסעיף קטן (א) (6) עד (9), בית המשפט יתחשב בהן ככל שסבר שהן מפחיתות את חומרת מעשה העבירה ואת אשמו של הנאשם, ולעניין נסיבות כאמור בסעיף קטן (א) (10) ו-(11) - ככל שסבר שהן מגבירות את חומרת מעשה העבירה ואת אשמו של הנאשם.



בהתאם להוראות סעיף 40א לחוק העונשין נקבע שבגזירת העונש בתוך מתחם הענישה שנקבע, רשאי בית המשפט להתחשב בנסיבות הבאות שאינן קשורות לנסיבות ביצוע העבירה:

- (1) הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו;
- (2) הפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם;
- (3) הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה ומהרשתתו;
- (4) נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב;
- (5) מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה;
- (6) שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק; ואולם כפירה באשמה וניהול משפט על ידי הנאשם לא ייזקפו לחובתו;
- (7) התנהגותו החיובית של הנאשם ותרומתו לחברה;
- (8) נסיבות חיים קשות של הנאשם שהיתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה;
- (9) התנהגות רשויות אכיפת החוק;
- (10) חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה;
- (11) עברו הפלילי של הנאשם או העדרו.

מיום 10.7.2012

סעיף 40ד לחוק העונשין מתיר לבית המשפט לחרוג לקולא ממתחם הענישה שנקבע וזאת משיקולים הקשורים לשיקומו של הנאשם.

סעיף 40ה לחוק העונשין מתיר לבית המשפט לחרוג לחומרא ממתחם הענישה שנקבע וזאת משיקולים הכרוכים בביטחון הציבור.

סעיף 40י לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), עוסק האופן קביעת נסיבות הקשורות בביצוע העבירה ומורה:

(א) בית המשפט יקבע כי התקיימו נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, על בסיס ראיות שהובאו בשלב בירור האשמה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) -

(1) בשלב הטיעונים לעונש, הנאשם רשאי להביא ראיות מטעמו, ובלבד שאינן סותרות את הנטען על ידו בשלב בירור האשמה, והצדדים רשאים להביא ראיות שנקבע בחיקוק כי יובאו בשלב זה;

(2) בית המשפט רשאי, לבקשת אחד מהצדדים, להתיר להביא ראיות בעניין נסיבות הקשורות בביצוע העבירה בשלב הטיעונים לעונש, אם שוכנע כי לא היתה אפשרות לטעון לגביהן בשלב בירור האשמה או אם הדבר דרוש כדי למנוע עיוות



דין.

(ג) בית המשפט יקבע כי התקיימה נסיבה מחמירה הקשורה בביצוע העבירה אם היא הוכחה מעבר לספק סביר; בית המשפט יקבע כי התקיימה נסיבה מקילה הקשורה בביצוע העבירה אם היא הוכחה ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט אזרחי.

סעיף 40 יב לחוק העונשין מאפשר לבית המשפט לשקול נסיבות נוספות בעת גזירת העונש

נוספות שאינן קשורות בביצוע העבירה לשם גזירת העונש המתאים לנאשם."

סעיף 40 יג לחוק העונשין מתייחס לענישה במקרה של ריבוי עבירות/אירועים וקובע:

" (א) הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות אירוע אחד, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לאירוע כולו, ויגזור עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע.

(ב) הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות כמה אירועים, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן רשאי הוא לגזור עונש נפרד לכל אירוע או עונש כולל לכל האירועים; גזר בית המשפט עונש נפרד לכל אירוע, יקבע את מידת החפיפה בין העונשים או הצטברותם

(ג) בגזירת העונש לפי סעיף זה, יתחשב בית המשפט, בין השאר, במספר העבירות, בתדירותן ובזיקה ביניהן, וישמור על יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש, ואם גזר עונש מאסר - לבין תקופת המאסר שעל הנאשם לשאת."

ס"ח תשע"ב מס' 2330 מיום 10.7.2012 עמ' 104 (ה"ח 241)

הנה כי כן וכמוסבר גם במסגרת **עפ 8641/12 מוחמד סעד נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 5.8.2013) לצורך גזירת העונש, על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם לעבירה וזאת בהתחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. בתוך מתחם העונש יתחשב בית המשפט בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. חריגה מהמתחם תיערך במקרים חריגים.

לפני כל אלה וכשלב מקדמי, על בית המשפט לבחון "האם הנאשם שלפניו הורשע בכמה עבירות, להבדיל מהרשעה בעבירה יחידה. במידה ומדובר בכמה עבירות, על בית המשפט לקבוע האם הן מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים. אם מדובר באירוע אחד, ימשיך בית המשפט 'כרגיל', אל שני השלבים הבאים (קרי, יקבע מתחם ענישה לאירוע כולו ויגזור עונש כולל לכל העבירות הקשורות לאותו אירוע) סעיף 40ג(א) לחוק העונשין. (לעומת זאת, במידה ובית המשפט מצא כי בעבירות שבהן



הורשע הנאשם מדובר בכמה אירועים, יקבע עונש הולם לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן יוכל לגזור עונש נפרד לכל אירוע (בד בבד עם קביעה האם ירוצו העונשים בחופף או במצטבר), או עונש כולל לאירועים כולם"

בחינת עובדות ההליכים שבפני מלמדת כי הנאשם הורשע כאמור בשלוש עבירות זהות שנעברו בתוך תקופה קצרה והשיקולים העומדים לזכותו לחובתו דומים ביותר בשלושת העבירות. במסגרת ע"פ 4910/13 **אחמד בני ג'אבר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 29.10.2014), הוחל, בדעת רוב, "מבחן הקשר הענייני ההדוק" בכדי לקבוע האם מספר עבירות מהוות אירוע אחד או מספר אירועים. לעניין זה פסקה כבוד השופטת ברק ארז כדלקמן:

"לשיטתי, נקודת המוצא לפרשנותו של המונח "אירוע" צריכה להיגזר מהבנת התכלית העומדת ביסוד דרישתו של תיקון 113 כי בית המשפט יקדים לגזירת הדין את תחימת גבולותיו של ה"אירוע". ביסוד הדברים עומדת ההכרה בערך הנודע לכך שבית המשפט יקבע מתחם ענישה אחד לפעולות שיש ביניהן קשר ענייני הדוק, תוך התייחסות לכך שהתבצעו בדרך זו. בעיקרו של דבר, התשובה לשאלה מהם גורי ה"אירוע" תיגזר מניסיון החיים, כך שעבירות שיש ביניהן קשר הדוק ייחשבו לאירוע אחד. המובן שיינתן למונח "קשר הדוק" יתפתח ממקרה למקרה ואין צורך לקבוע אותו באופן קשיח כבר כעת. עם זאת, ניתן לומר כי ברגיל קשר כזה בין עבירות ימצא כאשר תהיה ביניהן סמיכות זמנים או כאשר הן תהיינה חלק מאותה תוכנית עבריינית אף כאשר הן בוצעו לאורך תקופת זמן שאינה קצרה (אך מבלי שפרמטרים אלה ימצו את מבחני העזר האפשריים לבחינת עוצמתו של הקשר בין העבירות)".

כבוד השופט דנציגר הצטרף לתפיסתה העקרונית של כבוד השופטת ברק ארז והוסיף

"נמצאנו למדים כי הבחינה אם העבירות השונות שביצע הנאשם מהוות "אירוע אחד" היא תכליתית-פונקציונאלית. מסקנה זו מתחייבת, לגישה, מן הנוסח הרחב של סעיף 40ג, אשר מותיר לערכאה הגוזרת את הדין מתחם רחב של שיקול דעת. מתחם רחב זה משמיע בתורו גמישות ביחס לאפשרות לצרף "מעשים" רבים לכדי "אירוע" אחד."

במסגרת עפ 1261/15 **מדינת ישראל נ' יוסף דלאל** (פורסם בנבו, 3.9.2015) הוסף באשר ליישום "מבחן הקשר הענייני ההדוק"

"האם ביצוע של העבירות מאופיין בתכנון; האם ניתן להצביע ל שיטתיות בביצוע העבירות; האם העבירות התרחשו בסמיכות של זמן או מקום; האם ביצועה של עבירה אחת נועד לאפשר את ביצועה של העבירה האחרת או אתההימלטות לאחר ביצועה, וכיוצא באלו נסיבות עובדתיות. קיומה של נסיבה אחת או יותר מנסיבות אלו (ואין זו רשימה סגורה) עשוי להעיד על קשר הדוק בין העבירות השונות, המלמד כי באירוע אחד עסקינן. בבחינת הנסיבות העובדתיות, מן ההכרח לבית המשפט להעמיד לנגד עיניו את השאלה האם השקפה על העבירות כעל כמה



אירועים תהא מלאכותית, באופן שיגרע ממהות העניין בכללותו, או שלא ישקף את סיפור המעשה כהווייתו".

ובהמשך

"יתכנו מצבים חריגים, שבהם בחינת הנסיבות העובדתיות לא תוביל למסקנה ברורה האם הקשר "הדוק" דיו, אם לאו, וימצאו פנים לכאן ולכאן. כך למשל, כאשר עבירה אחת 'נובעת' מעבירה אחרת או 'נלווית' לה. בע"פ 2519/14 אבו קיעאן נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.12.2014) (להלן: עניין אבו קיעאן) עמד השופט נ' הנדל על כך שיתכנו מקרי-גבול שידרשו הכוונה נוספת. בע"פ 5643/14 עיסא נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (23.6.2015) ביטא השופט צ' זילברטל התלבטות מסויימת ביחס לתוצאות ישום מבחן הקשר ההדוק, ודומה כי נשקלו גם שיקולים נורמטיביים: "ראוי לאפשר פרשנות רחבה דיה להגדרת המונח 'אירוע אחד' אשר תשאיר מתחם להפעלת שיקול דעתו של בית המשפט, וזאת הן בשל שיקולי יעילות עבודתו של בית המשפט והן לשם הגשמת תכליתו של תיקון 113 לחוק... קביעת מתחמי עונש שלא לצורך עלולה במקרים מסויימים להביא להעלאת רף הענישה באופן שאינו ראוי, על-ידי פריטה לפרוטות של הרכיבים העונשיים בעניינו של הנאשם ויצירת תחושה לא נוחה של 'התחשבנות' עמו, העצמה של חומרת מעשיו מעבר למתחייב וחריצת דינו בדרך מלאכותית" (פסקה 11). במצבים חריגים מעין אלה, ראוי לבית המשפט לקיים בקרה נוספת, נורמטיבית, במסגרתה תיבחן השאלה האם נכון, כעניין של מדיניות משפטית ובשים לב לתכליתו של סעיף 40ג הנ"ל, לראות את העבירות ככמה אירועים נפרדים. כך, במיוחד במטרה למנוע מצב שבו עבירה הקשורה בעבירה אחרת 'תיבלע' באותה עבירה, ולא תזכה להתייחסות הראויה לה בנסיבות העניין. ברי, כי ככל שעוצמת הקשר בין העבירות על-פי נסיבותיהן העובדתיות רבה, תידרש הצדקה נורמטיבית משמעותית יותר כדי לראותן כאירועים נפרדים, ולהפך."

ביישום האמור, הרי שנכון לעניות דעתי להשקיף על כל שלוש הרשעותיו של הנאשם כמבטאות אירוע אחד לצורכי ענישתו וזאת חרף העובדה שמדובר בשלושה מקרים נפרדים עובדתית. זאת בשל זהות העבירה, השיקולים לחובתו של הנאשם ולזכותו הדומים ביותר ביחס לענישה לגבי כל אחד מהמקרים וסמיכות הזמנים (המקרה הראשון אירע בפברואר 23 והשניים האחרים ביוני אותה שנה עם הפרש של שבועיים ביניהם). שיקול נוסף שתומך בכך הנו להבנתי שיקול היעילות ומניעת הצורך לבחון שיקולים דומים ביחס לשלושה מקרים זהים דומים. ודוק, אין משמעות הדבר שהנאשם יזכה ל"הנחת כמות", שכן ריבוי המקרים והסמיכות ילקחו בחשבון בעת קביעת ענישתו.

מתחם הענישה

הערכים שנפגעו מביצוע העבירות אותה עבר הנאשם הנו שמירה על שלטון החוק ועל הוראות המסדירות את ביטחונם של משתמשי הדרך. לאור משך הפקיעה וריבוי המקרים, הרי שרבה מידת הפגיעה בערך האמור.



לעניין מדיניות הענישה בעבירה בה הורשע הנאשם, ניתן ללמוד מן הפסיקה כדלקמן.

במסגרת **עפת (חי') 37200-03-23 עודה רשיד נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 18.7.23) (להלן: "עניין רשיד") דן כבוד השופט סלאמה מבית המשפט המחוזי בחיפה בעניינו של מי שנהג עם רישיון נהיגה שתוקפו פקע כ-13 שנים עובר לנהיגתו וריפא את הפגם בקובעו:

"בקביעת מתחם עונש הולם לעבירה של נהיגה עם רישיון נהיגה שפקע, מחויב בית המשפט לתת דעתו, בין יתר, גם למשך תקופת הפקיעה, וזאת כנסיבה הקשורה בביצוע העבירה. הדברים נכונים גם היום במצב המשפטי לאחר התיקון. בכגון דא, מתחם העונש שנקבע על ידי בית המשפט קמא, בשים לב לתקופת הפקיעה, הוא מתחם נכון וראוי. בית המשפט קמא קבע, כי מתחם העונש הראוי כולל רכיבים של פסילה בפועל אשר משכה נגזר ממשך תקופת הפקיעה, בצירוף רכיבים של פסילה על תנאי וקנס. זאת, לצד "רכיבים נוספים בדמות מאסר על תנאי ועד מאסר בפועל במקרים המתאימים". מדובר במתחם נכון והולם."

בהתייחסו לריפוי הפגם על ידי המערער פסק כבוד השופט סלאמה:

"ריפוי הפגם אינו חזות הכל, שכן תוצאה לפיה בכל פעם שאדם אשר נהג ללא רישיון תקף וחדש רישיונו יהיה פטור מעונש של פסילה, משמעותה התעלמות ואי מתן משקל נכון לסיכון לשלום הציבור אותו גרם הנהג בנהיגתו, לזלזול בהוראות הדין ולעשיית הדין העצמית. קביעה כאמור אף מעבירה מסר מוטעה לציבור, לפיו, נהג שפקע רישיונו ימשיך לנהוג ואם יתפס, ימהר ויחדש רישיונו, ובכך יסלח לו על ביצוע מודע של עבירת תעבורה והתעלמות מהוראות הדין."

במסגרת **עפת (חי') 62364-06-20 מדינת ישראל נ' איגור גורביץ** (פורסם בנבו, 27.7.20) דן כבוד השופט דאוד מבית המשפט המחוזי בחיפה בעניינו של מי שנהג כשרישיון נהיגתו פקע 13 שנה עובר לנהיגתו, כשלחובתו 6 הרשעות זהות.

"אני סבור כי בכל הקשור לעונש המאסר, מתחם העונש, מבלי לקבוע מסמרות בנדון, אמור להתחיל ממאסר על תנאי. אך אין כל חובה שבית המשפט, בפרט בנסיבות המיוחדות שהובאו, יקבע עונש מאסר בפועל וזאת בשל העובדה כי המשיב הסיר את המחדל, עברו התעברותי התיישן טרם גזר דינו, ודי בהטלת מאסר הצופה פני העתיד כדי לקיים את מרכיב ההרתעה, בפרט כאשר השגת רישיון תפחית משמעותית את הסכנה בדבר הישנות ביצוע העבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה על פי סעיף 10 (א) לפקודת התעבורה." (ההדגשה במקור - ש.ש.)



ובהמשך

"אורך התקופה בה נוהג הנאשם, מבלי לדאוג לחידוש רישיונו, הוא שיקול להחמרה בעונש, כמו גם קיומן של הרשעות קודמות מאותו סוג. אציין, שניתן למצוא בפסיקה מתחם עונש הנוגע למרכיב הפסילה בפועל, בנוסף למרכיבי ענישה נוספים, שינוע בין פסילה בפועל לתקופה קצרה עד לתקופה של שנים, הכל תלוי בנסיבות ובתקופת פקיעת רישיון הנהיגה.

22. מסקירת פסיקה רחבה ומגוונת לה נזקקתי בבואי להכריע בגורל הליך זה, עולה כי הוטלו עונשים של **פסילה בפועל** ומשך התקופה תלוי במגוון נתונים, כגון; עברו התעברותי של אותו נאשם ספציפי ומשך התקופה בה היה ללא רישיון נהיגה תקף ועוד מנעד רחב של שיקולים. ברע"פ 1729/11 **מסרי נ' מ"י** (4.5.2011) במסגרתו אושר מתחם עונש הכולל פסילה בפועל למשך שנה; ועפ"ת (מרכז) 11468-06-11 **גאנמ נ' מ"י**, שם קבע בית המשפט המחוזי כי העונש הראוי בגין העבירה הנדונה נע בין 3 ל - 9 חודשי פסילה בפועל, הכל תלוי בנסיבות, מיהות העברין, עברו התעברותי וכן מנעד שיקולים נוסף).

לגופו של עניין התערב בית המשפט המחוזי בהחלטתו של בית משפט קמא שלא לגזור על הנאשם פסילה בפועל והטיל עליו פסילה בת 4 חודשים.

במסגרת עפ"ת 34612-10-19 **ג'בארין נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 26.11.19) (להלן: "עניין ג'בארין") דן כבוד השופט דאוד מבית המשפט המחוזי בחיפה בענינו של מי שנהג בשלוש הזדמנויות שונות עם רישיון נהיגה שתוקפו פקע וללא ביטוח תוך צירוף הליכים, בשתיים מההזדמנויות פקע תוקף הרישיון כ - 11 שנים עובר לנהיגתו וללא ביטוח בר תוקף.

"בית משפט קמא קבע כי מתחם הענישה עומד על ברכיב **הפסילה בפועל** בין 3 חודשים עד 12 חודשים פסילה בפועל, **מאסר על תנאי** וכן **פסילה על תנאי וקנס**"

בהחלטתו קבע כבוד השופט דאוד:

"איני סבור כי טעה בית משפט קמא בקביעת מתחם העונש ההולם את העבירות בהן הורשע המערער, מדובר במתחם עונש הולם ואין עילה להתערב בו. איני סבור כי קבלת רישיון בדיעבד מביאה ליצירת מתחם עונש אחר, אלא היא שיקול לקולא שיש להתחשב בו במסגרת המתחם שנקבע."

בית המשפט המחוזי הפחית את משך הפסילה בפועל מתשעה חודשים לשישה.

לעניין הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40 ט לחוק העונשין, הרי שרוב הנזק הפוטנציאלי שהיה עלול להיגרם כתוצאה מנהיגה על ידי מי שרישיונו פקע תקופה ארוכה עובר לנהיגתו ולא עבר תחת שבט ביקורתה של רשות הרישוי.



לעניין זה ניתן לפנות לדוגמא לקביעת בית המשפט המחוזי בב"ש במסגרת **עפת (ב"ש) 21538-08-19 מדינת ישראל נ' טלאל ג'ניים** (פורסם בנבו, 20.1.20)

"ככל שתקופת הפקיעה ארוכה יותר, ראוי להתייחס אל הנהג כמי שאינו מורשה כלל לנהיגה, כך שפוטנציאל הסכנה לציבור הטמון בנהיגתו, גבוה."

לעניין זה אומנם לא נגרם נזק בפועל כתוצאה מנהיגותו של הנאשם, אולם הדבר אינו מפחית מפוטנציאל הנזק הגלום בהן.

לעניין הסיבות אשר הביאו את הנאשם לביצוע העבירות, הרי שאלה לא הוצגו. התייחסות רחבה ניתנה למצוקה הכלכלית בעתיה, פקע רישיון הנהיגה, אך לא פורט קיומן של נסיבות קונקרטיות אשר הביאו את הנאשם לנהוג באירועים נשוא ההליכים הנדונים. לעניין זה אמירתו של הנאשם במסגרת הטיעונים לעונש לפיה עשה "הרבה שטויות בחיים", אינה מתייחסת להבנתי לנסיבות ביצוע העבירות אלא לנסיבות אחרות של חייו.

נסיבה רלוונטית שיש לקחת בחשבון בהתאם לסמכותו של בית המשפט לפי סעיף 40 יב לחוק העונשין, נוגעת למשך הפקיעה. זאת כאמור בקביעת בית המשפט המחוזי בעניין רשיד. אין חולק כי נהיגה עם רישיון נהיגה שתוקפו פקע למעלה מ- 22 שנים מאירועי הנהיגה, מהווה נסיבה העומדת לחובת הנאשם.

נסיבה נוספת שיש להבנתי לשקלה לחובת הנאשם מכוח סעיף 40 יב האמור, הנה העובדה שנהג בשלוש הזדמנויות, במהלך תקופה של מעט למעלה מארבעה חודשים כששתיים מהעבירות נעברו כאמור בהפרש של שבועיים זו מזו. אין ספק כי צבר המקרים, מעיד על קושי משמעותי בכיבוד כללי התעבורה. לעניין זה, עומדת לחובת הנאשם גם העובדה שבהתאם למסמכים שצירף, נבחן בשני מבחנים מעשיים במסגרת חודש 6/23, במהלכו עבר שתיים מעבירותיו, כשאחת מעבירותיו נעברה מספר שעות לאחר כישלונו במבחן עיוני (על פי המסמך שצירף, נערכה הבחינה ביום 27.6.23 בשעה 13.22 ונהיגתו נערכה באותו יום בשעה 17.05).

לאור כל האמור לעיל זאת הרי שלהבנתי עומד מתחם הענישה במקרה שלפני, על עונש מאסר מותנה ועד עונש מאסר בפועל בן 6 חודשים שאפשר וירוצה על דרך של עבודות שירות, באשר לרכיב הפסילה בפועל נע המתחם בין הימנעות מפסילה כאמור במקרים חריגים ועד פסילה לתקופה של 12 חודשים, פסילה מותנית וקנס.

בכל הנוגע לנסיבות שאינן קשורות בעבירה עצמה, כאמור בסעיף 40 יא לחוק העונשין, הרי שפסילת רישיונו של הנאשם עלולה לפגוע בו באופן משמעותי לנוכח הצורך ברישיון הנהיגה לצורך פרנסתו



והמשך שיקומו הכלכלי. הפגיעה האמורה משתקפת גם בתסקיר שירות המבחן שבא כאמור בהמלצה להימנע מפסילתו של הנאשם בכדי לסייע בפרנסתו.

לזכותו של הנאשם עומדת במידה משמעותית ביותר לקיחת האחריות ופעולתו המאומצת לצורך ריפוי הפגם והסדרת הרישיון. כאמור בטיעוני ב"כ הנאשם וכעולה מהמסמכים שהוגשו, השקיע הנאשם מאמץ רב בריפוי של הפגם ולא אמר נואש כשנכשל פעם אחר פעם במבחן העיוני (לטענת בא כוחו ערך עשרים ושלושה מבחנים מעשיים וכאסמכתא צורפו כאמור ארבע עשר מבחנים). העובדה שמאמצי הנאשם נשאו פרי, כאמור בעניין גברין "מהווים שיקול לקולא שיש להתחשב בו במסגרת המתחם שנקבע". לעניין זה ובאופן מאובחן מקביעתו של כבוד השופט סלאמה במסגרת עניין רשיד לפיה הימנעות מפסילה במקרו של מי שחידש את רישיון נהיגתו "מעבירה מסר מוטעה לציבור, לפיו, נהג שפקע רישיונו ימשיך לנהוג ואם יתפס, ימהר ויחדש רישיונו, ובכך יסלח לו על ביצוע מודע של עבירת תעבורה והתעלמות מהוראות הדין.", הרי שבמקרה שלפניו היה כרוך ריפוי הפגם בהשקעת מאמצים רבים ואף עילאיים מצד הנאשם.

נסיבה נוספת שניתן להתחשב בה הנה שפקיעת רישיון הנהיגה לא נבעה כתוצאה מאופן נהיגתו של הנאשם, אלא מחובות שצבר. נסיבה זו ברת התחשבות בין כנסיבת חיים שהשפיעה בעקיפין על ביצוע העונש ובין אם כנסיבה נוספת שיכול בית המשפט לשקול. יודגש כי לא הוצגו מסמכים המגבים את סיבת הפקיעה, אך בהיעדר התנגדות מטעם המאשימה, לאור הרושם האמין שהותיר הנאשם בנושא ולנוכח הנטל המוטל על ההגנה בהוכחת נסיבה לקולא מכוח סעיף 40 א (ב1) לחוק העונשין, מצאתי להתייחס לנסיבה האמורה.

נסיבה זו רלוונטית במיוחד לאור תיקון 69 בחוק ההוצאה לפועל, אשר ביטל את סמכות רשם ההוצאה לפועל להטיל הגבלות על רישיון נהיגתו של חייב. בהצעת החוק שבבסיס התיקון^[1] נאמרו הדברים הבאים: "אשר על כן באיזון שבין נחיצות ההגבלה בהליך גביית החוב אל מול מידת הפגיעה הנובעת ממנה, נמצא כי אין מקום להותיר על כנה את הסמכות להטלת ההגבלה כאמור, ומוצע לבטלה."

באשר לעברו התעבורתי של הנאשם, הרי שכאמור מעלה באמתחתו רישיון נהיגה משנת 1977 ובעברו 46 הרשעות קודמות, מהן אחת בעשור האחרון. העובדה שאין לחובת הנאשם הרשעות קודמות בעשור האחרון, עומדת לזכותו ובעקיפי עקיפין אפשר שיש בה גם לספק אינדיקציה מסוימת לכך שנמנע מהנהיגה עם רישיון הנהיגה שפקע במהלך תקופה ממושכת.

בשקלול כל האמור לעיל, הרי שלהבנתי עומדת ענישתו הראויה של הנאשם בחלק התחתון של מתחם הענישה.

לנוכח כל המפורט, עולה שאלת פסילת רישיון נהיגתו בפועל ואפשרות המרתה בעונש חלופי.

כאמור מעלה הרי ששירות המבחן, בא בהמלצה להימנע מפסילת רישיונו של הנאשם והטלת עבודות



של"צ בהיקף של 180 שעות.

דומני שבהתחשב באמור בתסקיר שירות המבחן, בעובדה שהנאשם ערך מאמצים רבים לריפוי הפגם, בכך שמשרופא הפגם הוסר החשש כי ישוב ויעבור את העבירות בהן הורשע ועל מנת לאפשר לנאשם להמשיך בהבראת מצבו הכלכלי תוך העברת מסר חיובי למי שפועל באופן מאומץ להסדרת ענייניו, יש מקום במקרה זה להימנע מפסילת רישיון נהיגתו של הנאשם.

דבר זה עולה כאמור מעלה עם מתחם הענישה הרלוונטי. לחילופין, יש לראות בו כשיקול של שיקום המאפשר לבית המשפט לסטות מקולא ממתחם הענישה בהתאם לסעיף 40ד לחוק העונשין[2]. אלמנט השיקום בולט לנוכח מאמצי הנאשם לריפוי הפגם כאמור והעובדה שבזכות הריפוי לא ישוב ויעבור את העבירה בה הורשע, לכל הפחות בשנים הקרובות. דומני שהאבחנה המוצעת בין מקרהו של הנאשם לאמירה בעניין ג'ברין בעניין ריפוי הפגם, תומכת אף היא במסקנה זו.

על מנת לאזן את ההימנעות מפסילה, הציע כאמור שירות המבחן להטיל על הנאשם ריצוי של 180 שעות של"צ, כמות שלגישת שירות המבחן עולה על הכמות המקובלת בעבירות בהן הורשע.

כעניין שביום יום בבתי המשפט לתעבורה, אכן נערכת "המרה" בין פסילה בפועל ובין עבודות של"צ, מבלי שקיים להבנתי "מחירון בעניין" להבנתי ניתן להתחשב בכך במקרה זה.

מאחר ועל פי הפסיקה ביכולתו של בית המשפט לשקול שיקולים נוספים למול שיקול השיקום בו ממוקד מטבע הדברים שירות המבחן והמלצתו של השירות מהווה המלצה בלבד[3], הרי שכמות שעות השל"צ שתוטלנה על הנאשם, תהיה גבוהה מהאמור בהמלצת שירות המבחן. בכך יקודם להבנתי באופן מיטבי הצורך באיזון שבין ההימנעות מפסילה לבין כלל השיקולים העומדים לחובת הנאשם והצורך לחדד את החומרה שבמעשיו.

יודגש כי אין בהחלטה זו בכדי להפחית מהערכה הנתונה לשירות המבחן על פועלו בעניינו של הנאשם ובכלל זאת בנוגע לאיזון שהוצע ביוזמת שירות המבחן במסגרת הצעתו להטלת שעות של"צ בכמות גבוהה מזו המקובלת על פי השירות בעבירה בה הורשע הנאשם.

בכל הנוגע לרכיב הקנס, התחשבתי במצבו הכלכלי של הנאשם.

מכל האמור לעיל, החלטתי לעיל על הנאשם את העונשים הבאים:

ריצוי של 270 שעות של"צ. מיקום עריכת עבודות השל"צ ומועד תחילתן יקבע לאחר קבלת התייחסות מעודכנת מאת שירות המבחן. מובהר לנאשם כי עליו לשתף פעולה באופן מלא עם נציגי שירות המבחן ומעסיקיו במסגרת השל"צ. לצורך מימוש עריכת העבודות, מוצא בענינו של הנאשם צו של"צ שיעמוד בתוקפו למשך שנה מהיום.



מאסר על תנאי בן 3 חודשים למשך 3 שנים והתנאי הוא שלא יעבור עבירה של נהיגה עם רישיון נהיגה שתוקפו פקע לתקופה העולה על שנתיים. או עבירה של נהיגה בזמן פסילה.

פסילת רישיון נהיגה לתקופה של - 9 חודשים וזאת על תנאי למשך - 3 שנים.

מוסבר כי על פי הדין מי שנפסל על תנאי ייפסל בפועל אם תוך התקופה שנקבעה בגזר הדין יעבור אותה עבירה עליה הורשע או אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או בתוספת השניה לפקודת התעבורה ויורשע בשל העבירה הנוספת תוך התקופה האמורה או לאחריה) .

קנס בסך - 900 ₪ או - 9 ימי מאסר בתמורה.

הקנס ישולם בתשלום אחד עד לא יאחר מיום - 18.12.25 .

כן מוסבר כי אי תשלום במועד יביא עפ"י דין להתווספות תוספות פיגורים.

ניתן לשלם חוב מסוג קנס/ פיצוי/ הוצאות כעבור שלושה ימים מיום מתן ההחלטה/ גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה: www.eca.gov.il .

מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000.

במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

לידיעתך: החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים והתשלומים שקבע בית המשפט. לידיעתך: בחלוף המועד לתשלום המרכז לגביית קנסות ברשות האכיפה והגבייה ינקוט הליכים לגביית החוב. למידע נוסף ותשלום הקנס ניתן לפנות גם לנציגי המרכז לגביית קנסות ברשות האכיפה והגבייה במוקד המידע והשרות הטלפוני בטלפון מספר *35592 או בטל' מספר 073-2055000.

הודעה לנוכחים הזכות לערער על גזר הדין תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ה אלול תשפ"ה, 18 ספטמבר 2025, במעמד הנוכחים.



[1] ה"ח הממשלה 1475 מיום 29.11.21.

[2] לעניין ההתחשבות באלמנט השיקול ראה למשל את פסק דינו של בית המשפט העליון במסגרת **רעפ 262/14 מוחמד נאשף נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 22.1.14) "מקרים שבהם נרתם הנאשם להליך שיקומי, או מראה נכונות כנה לעשות כן - עשויים שיקולי השיקום אף לגבור על שיקולי ההרתעה והגמול" ובהמשך "בית המשפט יטה לבכר את שיקולי שיקומו של הנאשם על פני שיקולים אחרים כאשר הוא משתכנע כי הנאשם השתקם ושינה את דרכיו, או כי קיים סיכוי ממשי לשיקומו, וכך הוא "במקום שבו נראה כעקבי הליך השיקום שבו מצוי המבקש-המערער" (ראורע"פ 8665/12: ברהנה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו (2.5.2013)]). האמור התייחס קונקרטי לבחינת החלתו של מאסר בפועל, אך דומני שניתן לגזור ממנו גם לרכיבי ענישה אחרים.

[3] לעניין זה ראה למשל פסיקת בית המשפט העליון במסגרת **עפ 750/24 פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 20.3.25) וכן **בעפ 8378/22 פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 26.7.2023).